

1060-AMIWR2019

بررسی ارزش اقتصادی پرورش ماهی سی باس در مزارع پرورش میگو در استان خوزستان

مهرداد محمدی دوست^۱، فاطمه حکمت پور^{۱*}

۱- پژوهشکده آبرزی پروری جنوب کشور، مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، اهواز، ایران.

پست الکترونیک نویسنده مسئول: Hekmatpourf@gmail.com

چکیده:

با توجه به کاهش تولید میگو در منطقه آبادان (استان خوزستان) در طول سال‌های اخیر و کاهش درآمد بهره‌برداران، این صنعت نیازمند مطالعه در جهت توسعه تنوع آبیان قابل پرورش با شرایط آب و هوایی منطقه می‌باشد. در این راستا در تحقیق حاضر مطالعات صورت گرفته در پرورش ماهی سی باس آسیایی در استخرهای پرورش میگو در استان از نظر سودآوری مورد مطالعه قرار گرفت. در مطالعات صورت گرفته میزان تولید در هکتار ماهی سی باس آسیایی به ترتیب ۲۸۲۴/۵۲۵ و ۶۰۲۰/۹۲ کیلوگرم می‌باشد. هزینه مصرفی در هکتار شامل هزینه خرید بچه ماهی، حمل و نقل بچه ماهی، غذاهای و هزینه های جاری در طول دوره ۵۲۳۲۷۰ و ۱۲۴۸۶۹۶/۸۳ هزار ریال محاسبه گردید. بر این اساس میزان متوسط سود حاصله به طور متوسط به ازای هر هکتار ۳۳۰۰۰۰ هزار ریال می‌باشد. در مجموع ۱۲۰ مزرعه ۲۰ هکتاری آماده در مجتمع منطقه چوئیده وجود دارد، در این سطح، متوسط تولید ماهی سی باس می‌تواند ۱۲ تا ۱۵ هزار تن باشد. این میزان تولید می‌تواند ۲ تا ۳ هزار نفر اشتغال‌زایی مستقیم در منطقه داشته باشد.

واژه های کلیدی: ارزش اقتصادی، چوئیده آبادان، سی باس آسیایی، مزارع پرورش میگو

مقدمه

حدود ۲۵۰۰۰ هکتار در استان خوزستان قابلیت تبدیل شدن به مزرعه پرورش میگو را دارا است و در حال حاضر ۱۲۰ مزرعه ۲۰ هکتاری در مجتمع چوئیده آبادان ساخته شده است و زیر کشت میگو می‌باشد (حکمت شعار و همکاران، ۱۳۸۹). با بروز مشکلات ناشی از شیوع بیماری ویروسی و آسیب شدید وارده به صنعت میگوی استان، در سالهای اخیر کمتر از ۱۵ درصد مزارع پرورش میگوی استان فعال می‌باشند. یکی از راهکارهای توسعه صنعت آبرزی پروری در استان می‌تواند افزایش تنوع گونه‌های قابل پرورش باشد. یکی از گونه‌های قابل کشت در دامنه وسیع سیستم‌های پرورشی از آب شیرین تا شور گونه سی باس آسیایی (*Lates calcarifer*) می‌باشد. این گونه به دلیل رشد سریع، تکثیر آسان، تحمل شوری بالا و توانایی در پذیرش غذای فرموله، از بهترین ماهیان پرورشی دنیا محسوب می‌شود (Allen et al., 2002). این گونه در مدت ۵ ماه به بیش از ۵۰۰ تا ۳۰۰ گرم می‌رسد که مناسب بازار است (Joseph et al., 2010; Anil et al., 2010). با توجه به کاهش تولید میگو در منطقه آبادان در طول سال‌های اخیر و کاهش درآمد بهره‌برداران این صنعت نیازمند مطالعه در جهت توسعه تنوع آبیان قابل پرورش با شرایط آب و هوایی منطقه می‌باشد. در این راستا در تحقیق حاضر مطالعات صورت گرفته در پرورش ماهی سی باس آسیایی در استخرهای پرورش میگو در استان از نظر سودآوری مورد مطالعه قرار گرفت.

نتایج و بحث

بر اساس گزارش اوجی فرد وهمکاران (مطالعه ۱) و همچنین گزارش پایلوت انجام شده (مطالعه ۲) میزان تولید در هکتار ماهی سی باس آسیایی به ترتیب ۲۸۲۴/۵۲۵ و ۶۰۲۰/۹۲ کیلوگرم می باشد. هزینه مصرفی در هکتار شامل هزینه خرید بچه ماهی، حمل و نقل بچه ماهی، غذادهی و هزینه های جاری در طول دوره ۵۲۳۲۷۰ و ۱۲۴۸۶۹۶/۸۳ هزار ریال محاسبه گردید. با احتساب این که هر کیلو سی باس در باز داخلی ۲۵۰ هزار ریال به فروش می رسد، میزان سود حاصل از کشت سی باس در هکتار در مطالعه ۱ (۳۰۳۲۹۲/۵) و در مطالعه ۲ (۳۵۶۵۵۳/۱۷) هزار ریال بدست آمد. بر این اساس میزان حداقل سود حاصله به طور متوسط به ازای هر هکتار ۳۳۰۰۰۰ هزار ریال می باشد. در مجموع ۱۲۰ مزرعه ۲۰ هکتاری آماده در مجتمع منطقه چوئبد و وجود دارد، در این سطح متوسط تولید ماهی سی باس می تواند ۱۲ تا ۱۵ هزار تن باشد. این میزان تولید می تواند ۲ تا ۳ هزار نفر اشتغال زایی مستقیم در منطقه داشته باشد.

کارایی	مطالعه ۲	مطالعه ۱	جدول ۱.
ارزش	۱۳۵۰۰	۷۰۰۰	تراکم در هکتار
پرورش	۱/۴۲	۱	ضریب تبدیل غذایی
باس	۷۶۳/۵	۴۷۵/۳	وزن نهایی
یافته	۸۲/۵	۸۵	درصد بازماندگی
خاکی	۱۱۴۸۶۹۶/۸۳	۴۰۳۲۷۰	هزینه مصرفی در هکتار هزار ریال (بچه ماهی، حمل و نقل بچه ماهی و غذادهی)
	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	میانگین هزینه های جاری (هزار ریال)
	۶۰۲۰/۹۲	۲۸۲۴/۵۲۵	میزان تولید در هکتار (کیلوگرم)
	۱۵۰۵۲۵۰	۷۰۶۵۶۲/۵	میزان فروش (هزار ریال)
	۳۵۶۵۵۳/۱۷	۳۰۳۲۹۲/۵	میزان سود (هزار ریال)

بر اساس نتایج کارایی رشد مطالعات صورت گرفته ماهی سی باس دارای رشد مناسبی در استان خوزستان بویژه در مناطق ساحلی و مزارع میگو بود. پارامترهای فیزیوشیمیایی آب منطقه در طول دوره پرورش در دامنه مطلوب جهت رشد مناسب این گونه قرار دارد. بر این اساس می توان اذعان داشت استان از پتانسیل قابل قبولی جهت پرورش ماهی سی باس آسیایی برخوردار است. نتایج دو مطالعه پرورش ماهی سی باس در استان خوزستان حاکی از آن است که معرفی گونه جدید با در نظر گرفتن وجود فضای استخرهای طراحی شده جهت پرورش میگو در منطقه می تواند نقش موثر در اقتصاد منطقه داشته باشد. با توجه به عدم پایداری صنعت آبرزی پروری در جنوب غرب استان (مزارع پرورش میگو) بدلیل شیوع بیماری ویروسی در منطقه، معرفی گونه سی باس آسیایی می تواند به پایداری صنعت، تولید و اشتغال کمک نماید. در صورت ایجاد حمایت های پشتیبانی در تولید بچه ماهی، حمل و نقل و تهیه غذا در استان می تواند هزینه نهاده ها کاهش یافته و سود حاصله افزایش یابد.

منابع

حکمت شعار، م.، بنادرآخشان، ر.، اصغری، ا. ر. ۱۳۸۹. زمینه های سرمایه گذاری آبرزی پروری (پرورش میگو). سازمان شیلات ایران- معاونت آبرزی پروری. ۲۷ ص.

- Allen, G.R., Midgley, S.H, Allen, M. 2002. Field guide to the freshwater fishes of Australia. Western Australian Museum, Perth, Western Australia. 394 p.
- Anil, M.K., Santhosh, B., Jasmin, S., Saleela, K.N., Rani Mary, G., Jose kingsly, H., Unnikrishnan, C., Hanumanta Rao, G., Syda Rao, G. 2010. Growth performance of the seabass *Lates calcarifer* (Botch) in sea cage at Vizhinjam Bay along the South-West coast of india. Indian Journal of Fisheries. 57(4): 65-69.
- Joseph, I., Joseph, S., Ignatius, B., Syda Rao, G., Sobhand, K. S., Pema, D., Varghese, M. 2010. A pilot study on culture of Asian seabass *Lates calcarifer* (Bloch) in open sea cage at Munambam, Cochin coast, India. Indian Journal of Fisheries. 57(3): 29-33.